

Д.е.н. Марченко О. С.

Національний університет

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», Україна

Інтелектуальний краудсорсинг як категорія інформаційного суспільства

Інтеграція знань на базі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій набуває наднаціонального характеру, оскільки до цього процесу залучаються знання величезної кількості людей, інтелектуальна співпраця яких позбавляється, завдяки соціальним мережам, територіальних, професійних, культурних, корпоративних обмежень. У теперішній час виникають і розповсюджуються нові технології інтеграції невідокремлених від людини чи групи неявних (індивідуальних, колективних) знань, основу яких складає Інтернет. Однією з таких технологій є інтелектуальний краудсорсинг (від англійського crowd - «натовп») – технологія використання колективного розуму (інтелектуального потенціалу) інтернет-спільноти.

Зараз мережеві технології використання знань необмеженої кількості людей, зокрема інтелектуальний краудсорсинг, викликають значний інтерес у організацій бізнесу, оскільки вони дозволяють без значних додаткових витрат суттєво прискорити прийняття управлінських рішень, розробку продуктів, послуг, технологій. Це актуалізує дослідження теоретичних основ зазначених технологій, що забезпечить їх ефективне використання на практиці.

Першим дослідником і популяризатором краудсорсинга є редактор і журналіст журналу Wired Джефф Хау, який у 2006 році уперше використав термін «краудсорсинг» та присвятив його аналізу книгу ««Краудсорсинг. Колективний розум як інструмент розвитку бізнесу». Прикладом інтеграції знань на базі інтелектуального краудсорсинга є Вікіпедія – безкоштовна онлайн-енциклопедія, у створенні і редагуванні якої задіяні знання

великої кількості людей з різних країн світу. Особливо треба підкреслити зростаючу роль краудсорсинга у сфері інновацій як технології інтеграції інноваційних ідей і знань, що спирається на інтелектуальний потенціал та творчість інтернет-спільноти.

У теперішній час дослідження інтелектуального краудсорсинга обмежуються доведенням його практичної цінності для менеджменту корпорацій, розвитку громадянської активності. На нашу думку, ця технологія інтеграції знань, застосування якої породжує значні зміни не тільки у бізнесі і менеджменті, а у освіті, консалтингу, соціальних відносинах, державному управлінні, потребує комплексного теоретичного аналізу. Важливим є формування наукової концепції інтелектуального краудсорсинга.

Інтелектуальний краудсорсинг – це технологія інтелектуальної співпраці у соціальних інтернет-мережах, що спрямовується на сумісне створення інтелектуального продукту на основі інтеграції неявних знань великої кількості людей («натовпу»). Ядром змісту краудсорсинга є інтелектуальна взаємодія, співпраця поєднаних мережами носіїв неявних знань, яка не має територіальних, корпоративних, професійних, соціальних, культурних та ін. обмежень.

На відміну від традиційних технологій інтеграції неявних знань – навчання і консультування, краудсорсинг, по-перше, суттєво розширює коло суб'єктів, знання яких інтегруються для досягнення певної мети, по-друге, значно збільшує масштаб залучення, обміну та використання неявних знань людей, необхідних для створення інтелектуального продукту. Так, навчання як інтелектуальна співпраця вчителя і учня обмежується рамками навчального закладу, обов'язковим професійним статусом викладача, навчальною програмою тощо. Консультант-клієнтські відносини базуються на договорі з надання консалтингових послуг, що також обмежує можливості інтеграції неявних знань. У корпорації рівень інтеграції неявних знань персоналу визначається її структурою та менеджментом. Навпаки,

краудсорсинг, завдяки соціальним мережам, що спрощують масові комунікації та обмін інформацією, залучає до інтелектуальної співпраці людей як носіїв необхідних для розв'язання певної проблеми знань без урахування їх місцезнаходження, освіти, професії, соціального статусу, місця роботи, посади тощо.

Технологія краудсорсинга сприяє формуванню глобального простору інтеграції знань, оскільки: 1) забезпечує наднаціональний рівень інтелектуальної співпраці, бо соціальні мережі не мають національних кордонів; 2) залучає неявні знання як фахівців, так і людей, професійна діяльність яких не пов'язана з проблемою, розв'язання якої є метою інтелектуальної співпраці.

Сформований на базі технології інтелектуального краудсорсинга глобальний знаннеінтеграційний простір є соціальним капіталом інформаційного суспільства. З одного боку, ця технологія спирається на довіру суб'єктів інтелектуальної співпраці у соціальних мережах, а з іншого боку – виступає фактором, що формує довіру у інформаційному суспільстві.

Інтелектуальний краудсорсинг дозволяє оптимально комбінувати і використовувати знаннєві ресурси учасників інтелектуальної співпраці у соціальних мережах, досягати позитивного синергетичного ефекту інтеграції знань. Результатом мережевої взаємодії суб'єктів інтелектуальної співпраці в межах глобального знаннеінтеграційного простору краудсорсинга можуть бути різні види інтелектуального продукту: розв'язання певної проблеми, інноваційна ідея, технологія або її модифікація, продукція, послуги та ін. Отже, краудсорсингу, що спрямований на залучення, комбінацію і використання головного ресурсу інформаційного суспільства – знань, притаманний синергетичний ефект – помножений результат інтелектуальної співпраці носіїв неявних знань. Застосування цієї технології дозволяє фірмам знижувати трансакційні витрати, пов'язані з використанням ринкового механізму забезпечення бізнесу знаннєвими ресурсами.